

Az egységes értékelésért

Szabó Lajos szellemi-mozgalmi életútja a II. világháború előtt

FEUILLETON - LXIII. évfolyam, 8. szám, 2019. február 22.

Szabó Lajost „az egységes értékelésért” folytatott belső és külső szellemi küzdelem mozgatta egész életében. Ezt a küzdelmet az vívhatja meg a siker reményében, aki számára az Egy iránti érzékenység az „alapállás”. Szabó 1947-es értékelméleti előadása szerint az egységes értékelés „konkrét, az élet egész gazdagságát magában foglaló” „szellemi értékelés”. Ez egyaránt szemben áll a kettős igazsággal, az „értékelési pluralizmussal”, az értékelésnek a *mértékeléstől* való elválaszthatóságával vagy azzal a rezignációval, hogy a tulajdonképpen „lehetséges és meglevő értékelés [...] éppen nem valósítható meg”. „Az egzakt értékanalízis tagadása” pedig „minden mammonista tendenciának”, azaz „a hazugság, erőszak és kizsákmányolás hármasszövetségének”, „a gazdaság-centrikusan közvéleménnyé kocsonyásodott középsernek” az alapja.

Szabó életútját 16 éves kora körüli öntudatra ébredésétől élete végéig az elmélet és az életgyakorlat egysége jellemezte. A forradalmi – szókratikus és írásos – elmélet és a mozgalmi, majd később képzőművészeti – gyakorlat, a permanens öntranszcendáló, önfelszabadító kutatás és az erőszakmentes permanens történelmi felszabadító praxis egysége – az elmélet primátusával.